

schifting van het ter beschikking staande materiaal, aan bedoeling en beoordeeling. Over al deze punten zijn zeer zeker hier en daar verspreid tal van waardevolle opmerkingen ten beste gegeven. Ik doe slechts een enkele greep. Allen die zich met de Oud-Testamentische geschiedschrijving hebben bezig gehouden, zijn getroffen door de levendige en aanschouwelijke wijze waarop de gebeurtenissen worden verhaald. En niet minder is opgevallen de groote objectiviteit waardoor zij zich kenmerkt. Van de groote figuren, die zij teekent, worden zoowel de licht-, als de schaduwzijden met gelijke scherpste van omtrekken geschetst. De Oud-Testamentische geschiedschrijving houdt zich verre van heldenvereering: zij verhaalt Davids zonden even zakelijk als zijne nobele daden, zij spreekt van Israëls slavernij in Egypte even openhartig als van de glorieuze verovering van Kanaän. Nu weet ik zeer goed, dat de waardeering van de Oud-Testamentische geschiedschrijving om haar objectiviteit althans zich slechts tot een deel beperkt, en dat er gedeelten zijn, waaraan men veeleer het volmaakte tegendeel van objectiviteit toeschrijft³⁹⁾; maar het is de vraag of hierbij niet op vele beoefenaars der Oud-Testamentische wetenschap zelf van toepassing moet geacht worden de qualificatie die een van hen voor sommige Oud-Testamentische geschiedschrijvers bezigt: „mannen, die wat zij wenschen te zien, voor gezien uitgeven”.⁴⁰⁾ Over het gebruik van „bronnen” (niet in den zin van de z.g. „bronnensplitsing”, maar van historisch materiaal waaruit de schrijvers hebben geput) kan men in schier iedere „Inleiding” op de historische boeken des Ouden Testaments het een en ander lezen. Er moet echter nog veel meer gedaan worden dan reeds gedaan is. Vooral hebben we noodig dat het onderzoek opzettelijk en systematisch geschiedt. Daarbij zal dan gelegenheid zijn om niet slechts het geheel te overzien, maar ook weer de verschillende onderdeelen in hunne afzonderlijke eigenaardigheid te beschouwen. En zoo zullen wij een helder inzicht erlangen in dezen bepaalden vorm, waarin het God heeft beliefd een belangrijk deel van Zijne openbaring aan ons te geven.

Wanneer wij dan hiernevens nog studiën omtrent de onderscheiden andere vormen, waarin de Oud-Testamentische openbaring is vervat, zullen rijk zijn, kan ook de tijd komen om de resultaten daarvan saam te voegen in een standaardwerk dat ons geheel de Oud-Testamentische openbaring naar hare formeele zijde beschrijft. Dit was een der wenschen, die ik bij de aanvaarding van mijn